

NAŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek ter velja s poštnino vred dve kroni za celo leto. Posamezne številke veljajo 8 vinarjev. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne 4 redne vrstice (petit), če se enkrat natisne po 15 vinarjev, dvakrat 25 vinarjev, trikrat 35 vinarjev. Rokopisi se pošiljajo: Uredništvu „Našega Doma“ v Mariboru in se ne vračajo.

Oče Radecki.

(Konec.)

Slavni nemški pesnik Grillparzer je zložil lepo pesem, ki v njej slavi Radeckija in njegove vojake.

„Bog ti daj srečo, vojvoda!
V tvojih rokah je Avstrija.
Ker je doma več najti ni,
v tvojem vojaštvu še živi!“

Nato pesem je Radecki odgovoril pesniku:

„Priatelj dragi! Krasna pesem mi je prišla v roke. Hvala Vam prisrčna za to! Izraz je prave, navdušene, sproče ljubezni do domovine — — —“

Slovenski mladeniči korenjaki, kako lep zgled vam daje Radecki! Domovini je posvetil svoje moči, za njo je žrtvoval vse svoje življenje, njo, le njo je ljubil iz srca globin! To ni bila prazna, piškava ljubezen, kakor je dandanes najdete povsod veliko! Koliko se dandanes govori, piše, pije in dela za narod!! Pa ako človek odpre oči, in kče prave, navdušene in goreče ljubezni, je ne najde! V veseli družbi, pri zabavah se poblijo, penijo in izpraznujejo čase, se slišijo lepe besede, napitnice, živijo Slovenci, živijo narod! Takoj za tem pa sledi hud maček. Drugi dan ni več navdušenja, pozabljene so vse lepe besede. Ogenj navdušenja, ki je še na večer tako mogočno plapolal, je ugasnil, vidiš samo še kupček pepela. Taka ljubezen do naroda je podobna kupu slame, ki se naglo vname, visoko vzplapola plamen, pa kmalu dogori in kup črnega pepela zapusti. Dandanes je mnogim rodoljubje samo na jeziku, je nekak šport, neka zabava. Dokler jim donša slavospeve, čast, priznanje, uživanje, so narodnjaki, ko pa tega več ni, ko je treba kaj trpeti, se žrtvovati, pa se je razblinilo — — ni ga več.

Tak narodnjak ni bil oče Radecki.

Radecki oče vojakom.

Kako je ljubil svoje vojake, tudi priproste! Ni se jih sramoval, dasi je bil maršal. Dandanes pa se kak našemljen nemanič sramuje stopiti v družbo priprostega ljudstva, naroda. Naša posvetna inteligenca ali gospoda je skoro v večini izgubila ljubezen do ljudstva. Docela se mu je odtujila. Kar je ljudstvu sveto in drago, smeši, bhati, tepta z nogami. Kdo je kriv, da se ljudstvo odvrča od takih narodnjakov, ker pri njih ne najde nič več svojega! To je bil oče Radecki celo drugačen narodnjak! Zdravim je skrbel za živež, bolnim in ranjenim za postrežbo. Stari vojaki kaj radi pripovedujejo, kako prijazno je starček ob palici hodil med njimi, jih povpraševal, so li žejni, lačni, jim li česa manjka, so-li že prejeli svojo plačo itd. Vsakemu je vedel dati lepo besedo; tolažil je žalostne, obljubil pomoč in nikdar ni pozabil biti mož beseda. Ko so si vojaki na bojnem polju kuhali, jih je pogosto obiskoval. Ko so jedli, se je vsedel k njim, vzela žlico in zajemal z njimi. Pohvalil je, pošalil se s kuharjem, zakaj ni kaj boljšega sku-

hal in mu pri odhodu stisnil kaj okroglega v roko, da za drugi dan kaj boljšega preskrbi. Kaj čuda torej, da je šlo od ust do ust, ko so ga zagledali: „Oče Radecki gre! Oče Radecki!“

Radeckijeva ljubezen do domovine

je imela globoke korenine. In te korenine so bile zasajene v rodovitno zemljo, ki so iz nje črpale dovolj vlage in hrane. In ta podlaga, ki je v njo bila zasajena ljubezen do domovine, je bila sv. vera. Oče Radecki je bil dober, navdušen katoličan, ki se nikoli ni sramoval sv. vere. Iz vere mu je dohajala moč in junaštvo njegovo.

Posvetna čast nima pristne, čiste svetlobe, ako jo luč prave vere ne obsveti. Vsa še tolika oblast nima stanovite podlage brez sv. vere. Ljubezen do domovine brez vere je prazna pena, svetel mehurček, ki se kaj kmalu razblini. Zlati križi na prsih, ki jih luč svete vere ne razsvetljuje, otemnjijo. Lavrovi vencni na glavi hitro zvenejo, ako jim primanjkuje rosa večnega življenja. Zato so bili vsi modri in hrabri vojaki tudi zvesti, bogaboječji kristjani. Konstantin Veliki, Rudolf Habsburški, Jan Sobieski, princ Evgen Savojski, Lavdon, ki je bil strah Turkom. Umirajoč je rekel Lavdon: „Vedno sem si prizadeval živeti kakor mož poštenjak in dober kristjan. Sad tega je, da celo mirno umrjem. Tako pa onemu brezdušniku ne bo, ki nima vere, ne Boga!“

Radecki veren mož.

Lepo je tudi naš Radecki pri vsaki priložnosti očitno pokazal, da nima le meča v roki, ampak tudi Boga v sreč. Nj ga bilo sram križa na čelu, ki je 30 častnih križcev nosil na junaških prsih. Kadar je videl grozoto krvave vojske: mrtve in ranjene vojake, je navadno globoko vzdihnil: „Oh, Jezus Kristus!“ Svete maše, svete svodei, svetega obhajila ni zanemarjal. Rožnega venca se ni sramoval. Vedno ga je nosil pri sebi, kot vidno znamenje, da je katoliški kristjan.

Ko je leta 1850. obolel in v Ljubljani bolan ležal, so se pobožne gospe bale, da jim ne bi brez svetih zakramentov umrl. Opomnile so ga na to. Smehljaje pokaže starček sveti rožni venec, rekoč: „Mislite, da sem Boga pozabil? Vsak dan se je treba pripravljati za večnost!“

Devedesetletni starček si je v Veroni zlomil nogo. Bil je v smrtni nevarnosti. Veroneški škof so mu podelili svete zakramente. S solznimi očmi se je zahvalil škofu ter jih prosil, naj ga v kratkem spet obhajajo, njegovi duši v tolažbo.

Krščanski mladeniči, slovenski vojaki, kaj poročete k temu? Ali se bode še sramovali prejemati svete zakramente?

Radeckijeva smrt.

Na Štefanovo 1857. je bil še pri sv. maši. Ker je bil že star in slaboten, zadremlje. Eden generalov ga vzbudi. Starček se prestraši in reče: „Ne vem,

kaj bo z menoj, samo spal bi!" — Isti dan se ga loti pljučno vnetje. Na starega leta dan pošljejo po njegovega spovednika, vojaškega kaplana. Ko pride in pove, da je pripravljen izpolniti mu poslednjo željo, reče Radecki: „Ne danes, ampak jutri je novo leto, kakor bi rad.“

Častniki so namignili gospodu, naj le vse oskrbi. Spovednik reče: „Danes sem pripravljen, in zato sem došel.“ „No, naj pa bo“, reče Radecki, „vas bom pa ubogal!“ — Častniki odidejo. Vojskovodja opravi sveto spoved. Radecki ni mogel več poklekniti, odkar si je zlomil nogo. Zato je pri sveti spovedi in pri svetem obhajilu sedel s povzdignjenimi rokami. Pri spovedi je starček pozabil vzeť hišno čepico raz glavo. Ko mu mašnik prinesejo sveto hostijo, se še le spomni, da je pozabil sneti čepico. Naglo jo potegne raz glavo in pobožne sprejme sveto popotničo. Okrog njega klečijo vojaki in naglas molijo sv. rožni venec. Radecki moli z njimi. Na večer se mu je shušalo. Drugi dan po novem letu 1858. so ga dejali v sv. poslednje olje. Govoril ni več. Pa lepo se je pokrižal in je tako dal na znanje, da se zaveda sv. dejanja in da je kristjan.

Poslednje njegove besede so bile: „Mojim ljudem plačo! Hvala vsem! Srečno! Pustite me mirno umreti!“ Petega januarja ob 8. uri zjutraj je izdihnil ter Bogu izročil svojo junaško dušo.

Tako umre krščansko, kdor živi krščansko. Kakršno življenje, takršna smrt. Šestinsedemdeset let je nosil viteški svoj meč. Bil je cel mož. Ljubil je svojo domovino, ljubil je tudi svojega Stvarnika.

Slovenski mladeniči, živimo v viharnem času, v času polnem zmešnjav. Današnji čas je v vsakem oziru še hujši od 1848. in 1849. leta. Kakor Radecki tudi mi ohranimo v svojem srcu v sredi teh bojev in viharjev živo vero in ljubezen do domovine. Bodimo celi možje, junaki in ni dvoma, da se bo vihar polegel, da bode tudi naši teptani in tlačeni domovini zasijale milejše solnce.

Umrl je mož, oče, junak!

Izpolnili so mu zadnjo željo. Preko Benetl, Trsta, Ljubljane, Gradca in Dunaja so ga iz Milana prepeljali v Vedorf.

Velikansk je bil njegov pogreb. Spremili so ga: sin Teodor s svakom in zetom, sam cesar Franc Jožef in 7 nazvojvod in neštivilno domačih in tujih dostojanstvenikov.

Oče Radecki je bil tudi časten meščan Ljubljane; gotovo najslavnejši, kar jih je bilo in kar jih

še bo. Dva spomenika ima v Ljubljani. Naj le pričeta še poznim rodovom o nevenljivih zaslugah velikega slovanskega vojskovodja v Avstriji! oš.

Okoli po svetu.

Portugalski kralj Karol I. in prestolonaslednik Alojzij Filip sta ustreljena.

Ze dalje časa sem so iz Portugalskega prihajale vznemirjive vesti. Nezdrave so bile razmere na dvoru in politika ministrskega predsednika Franko je podžigala revolucijo. Živo nam je še v spominu grozovita noč od 10. na 11. junija 1908., ko se je z umorom kralja Aleksandra in kraljice Drage v Belgradu zaključila zgodovina Obrenovičev in zopet nas v dro srca pretrese nečloveški čin, ki bi naj iztrebil vladajočo hišo Saško-Koburg-Kohari. 1. dan februarja je bil na Portugalskem krasen pomladanski dan, zato se je kralj s svojo družino v odprtem vozu peljal po Lisabonu. Ko voz zavije v arzenalsko ulico, ga hipoma obstopi cela gruča mož. Puške-repetirke, ki so bile skrite v plaščih zarotnikov, so neizprosno izpele smrtno pesem. Kralj in prestolonaslednik sta bila smrtno zadeta od treh krogelj, kraljica Amalija in 19 letni don Manuel pa ranjena, a ne nevarno. Kralja in prestolonaslednika so prepeljali v mornariški arzenal, kjer sta kmalu izdihnila. Po mestu je nastalo silno razburjenje. Policija je na mestu pobila tri morilce, vojaštvo pa zastražilo kraj nesreče. Dne 2. februarja je don Manuel kot Manuel II. zasedel kraljevi prestol. Po vsem svetu se z ogorčenjem obsoja to grozovito zlodejstvo revolucionarjev.

Japonci v Ameriki so začeli prodajati svoje trgovine in se vračajo v domovino. Ker so isto storili tudi pred rusko japonsko vojsko, prorokujejo, da bo imela Japonska kmalu vojsko.

Dunajskemu županu dr. Luegerju se je bolezen obrnila na boljše.

V Prusiji sedaj bijejo boj za splošno in enako volilno pravico. Socialdemokrati zahtevajo, da dobi volilno pravico vsak možki, ki je star 20 let.

Med Turčijo in Perzijo so se že vnele na meji praske, ki lahko dovedejo do vojske med obema državama.

Zadružna zveza v Ljubljani ima že okrog 60 članic na Sp. Štajerskem. Da se olajša poslovanje, se bo na spomlad ustanovila podružnica v Mariboru.

Državna zbornica sicer nima se, a med tem

LISTEK.

P. S. Folklorist.

V Goricah.

(Murapoljsko narečje).

No Arni, bota ali prišla, kak sma si v nedelo zgučala?

Boma, pa ne de vaša tudi šla, ka ne Balaš?

Rajši bi bija, če bi duma ostala, da naša Min-ka pač nemre jezika za zobmi držati, pa lepše je le, če baba nese čulico, kak pa možki.

Le paščita se! V gorico je precj daleč, dnevi so kratki, po noči pa itak nebi radi hodili. Arni pa na flakšo (pločasta, precej velika lesena posoda za vino) ne pozabi!

Balaš Püchel, pa Arni Küpec, sta bla primočna kmeta, vsaki v drugoj vesi. Balaš je ima sina, Arni pa hčer Anjčiko. Oba sta bla že godna za ženitev. Küpec je mejo edino hčer, Püchel pa je ima šest dece. Najstarši ba Franček, totega bi rad sprava k Küpčevin za zeta.

Ze večkrat je Balaš Küpec ponüja svojega sina, pa Arni tega ne rad čüja, mislo si je: Guči se lahko, kaj pa, mu češ soboj dati, ke maš puno dece? Gnes pa je šteja Balaš temi do kunca priti, zato pajdva v gorice pozva, rekši, pri sladkøj kaplicj de stari že mehkek posta.

No, sta k redi? (pripravljena) zezove Arni, midva sma že tü.

Dobro dobro, le hota vižo (v hišo), pa si malo seta, naša de v časi nekaj v čulo vteknola!

Balaš, krznate kapo na vühe, vüni sever piše!

Si si prnesa flakšo Arni?

Ne sen pozabjo na flakšo, pa tega ravno nebi trebało, ve še mi tüdi nekaj pijače gleštamo.

Nič ne škodli, drgoč pan si jas pri vas natoča. Za pa ali hodmo!

Celi pot so meli teko guča, ka so nanjč ne znali, gda so prišli v gorice. Minka pa Neža, vidvi ita gor vižo, pa v železno peč zakürta, midva Arni pa stopima v pivnico! Tak, tü, na toti kljn obesi svojo flakšo! Za pa ma kušala letošnjega. Pi Arni, ve se letošnji da piti! Takšega že dugo nesmo naprešali, hvala Bogi, ki nan ga je da! Eno (kročico) še Arni, tak za pa te poglednima, kaj so babe v čul- lah skrivale!

No, puna miza mesovja, pa dve puranovi bedri, veji kak lüčnice (podolgovate, široke sekire, ki so imele na plati luknjo različne oblike. Morda za to „lüčnice“), ha to pač to! Neža gda ste mu glavo odsekali?

Na Treh kralov den smo ga spekli.

Kak je deno tečen, ti Neža ti, lepo si ga spe-lda. Mi pa smo si za svetke nekšo krnče (prolenk) zaklali, pri purah lefos nesmo meli sreče, kumaj da nan je ostala ena za plemen.

No Arni pa Neža zemta si proletino, višta kak se midva z vašin puranon paščima, pa Bog nas naj živi! Kaj mo se tak držali, kak da bi po ogenj prišli, Neža tréma mija najprle, viš kak nama lepo reče! Arni mija še! Stara kak pa de se nama navdalo? Minka, tak je lepo, za pa nan natoči!

Arni kaj premišlavaš? Še znoš, kaj sma si ravno v totoj hiši pred trijestimi letmi pogovarjala?

Kaj boš to Balaš, püsti, püsti! še sma bla pač mlada.

Le pove Balaš, le pove, ve smo pri vini! sta naednok zinöli obe ženi.

Gučala sma si pač, kan de kerj vogledi ša, da še sma bla ledična.

delujejo odseki. Najvažnejši je proračunski. V njem ima dr. Korošec poročilo o tobaku. — To leto bo se zbornica bavila z važnim vprašanjem o splošnem starostnem zavarovanju.

Na srečanjih solah mauerava o preneareditvi maturo.

Živinozdravniški svet zahteva od vlade, da zastraži naše meje, da se ne vtihotaplja tuja živina, ki zanaša k nam živinsko kugo. Zahteva tudi, da se gospodarju plača odškodnina, če mu konja pobijejo zaradi smrklja.

Sv. oče Pij X. so nedavno sprejeli časnikarja in so mu med drugim rekli: „Nekateri še vedno ne razumevajo, kolike važnosti je časopisje. Ne duhovniki in ne verniki nimajo skrbi za časnike, kakor je potrebno. Starčki pravijo, da je to nekaj novega in da se je prej rešilo mnogo duš, ne da bi bilo potrebno se pečati s časniki. To je lahko reči: Prej! prej! Tega pa nikdo ne pomisli, da strup slabega časopisja ni bil tako razširjen, kakor je zdaj, in da protistrup dobrega časopisja ni bil tako potreben, kakor dandanes. Dejstvo je, da brezbožni časniki goljufajo, zastrupljajo in uničujejo naše krščansko ljudstvo. Brez vspeha zidate cerkve in prirejate misijone, ustanavljate šole in opravljate dobra dela: ves vaš trud je zaman, če ne znate rabiti orožja poštenih in odkritosrčnih katoliških časnikov v obrambo in napade.“ Ta resni, našemu času primerni očetovski opomin naj nas vspodbudi, da naročujemo in podpiramo le katoliški tisek. Sam sv. oče govorijo tako, njih želja bodi nam sveta zapoved! Podpirajmo dobre liste, slabe zatirajmo!

Novi hrvaški ban Rauch, ki je šele nastopil, že namerava odstopiti. Ljudstvo je skrajno nezadovoljno z njim. Pač res, z ljubeznijo se vladajo narodi, ne pa z divjostjo.

Petindvajsetletnico je te dni praznovala avstrijska poštna hranilnica.

Kitajska cesarica je izbrala osem kitajskih princev in vojvod, da potujejo v Evropo ter si izpopolnijo znanje.

Posledice velike ameriške krize. Iz Amerike se ljudstvo seli nazaj. Pol milijona delavcev je brez zaslužka. Zdaj je dokazano, kako napačno ravna ljudstvo, ki od poljedeljstva beži k industriji. Kmet niti obdelovati ne more zemlje, ker manjka delavnih rok, po nestih pa na stotisoče ljudi strada, ker jih je industrija vrgla na ce-to. In ti stradajoči reveži se bodo težko vrnili k poljskemu delu, ker so mu preveč odtujeni. V celi vzgoji sedanjega rodu je velika napaka: bog z rodne grude v negotovost za mamljivim denarjem je dozorel svoj bridki sad.

Na otoku Haiti je nastala revolucija, katero vodi vstajša Jean Juneau.

Turčija mobilizira čete ob perzijski meji.

Shod zveze katoliških mladeniških organizacij, ki se je vršil na Dunaju, je krasno uspel.

Razgled po domovini.

Starim naročnikom „Našega Doma“ naznanjamo, da „Naš Dom“ ni nov list in da se torej ne more pošiljati samo na ogled. Kdor ga želi, naj na dopisnici naznači, da ga je prej dobival le kot prilogo „Slov. Gospodarja;“ in zdaj se vpiše za novega naročnika za „Naš Dom“. Položnica se priloži vsakemu novemu naročniku. Naročila se naslavljajo na: Upravništvo „Našega Doma“.

Dva lepa shoda Kmečke zveze sta se vršila 26. januarja v Selnici ob Dravi in v St. Petru nize Maribora. Na obeh shodih je govoril predsednik K. Z., državni in deželni poslanec Roškar.

Trbovlje. Kakor v drugih industrijskih krajih, je tudi pri nas najmogočnejši gospod — alkohol. Če greš od kolodvora po celi dolini do vrha Mrzlice, se lahko na svoje oči uveriš, da je temu gospodu posvečena najmanj vsaka druga hiša. A on gospodari kruto. Nesrečne rodbine, dušno in telesno nerazviti otroci, uboji, samomori, pretepi, ubožstvo, vse to je posledica nezmernega popivanja. Zato je dolžnost društev, da skušajo omejiti to pogubno razvado, dokler se javne oblasti ne zmenijo za to. Tudi tukajšno bralno društvo hoče pri tem pomagati. Pri mesečnih zborovanjih je bilo že večkrat o tem govorjenje, dne 26. m. m. pa je priredila deklška zveza slavnost s tem namenom. Tri članice, Godec, Kadunc, Sapotnik so govorile o alkoholu, tem Turčinu našega časa. Potem so uprizorile tudi veseloigro „Jezica nad petelinom in kes“. Tako je mnogobrojno občinstvo spoznalo, da se človek lahko pošteno veseli v predpustnem času, četudi nima „kapljice“ pred seboj na mizi.

Presika pri Ljutomeru. Dne 16. januarja je tukaj umrl g. Vido Jerebič, gostilničar in posestnik. Okoli njegove kamenite mize so se radi zbirali Ljutomeržani. Bil je naročnik „Slov. Gospodarja“, pošten katoličan, a dolga leta bolehen. Vrlemu možu dodeli Vsemogočni večno plačilo!

Sv. Bolfenk pri Središču. Z novim letom se je tukaj nastavljal poštni sel, ki raznaša pošto štirikrat na teden.

Ne pozabite se vpisati v družbo sv. Mohor-

Ja ja, Bog ve, ge sta vidva vogledarila, sta že prava vtiča, pravi Minka.

Ve pa znoš, ka sen pri vas najprle potrka, zaka pa si se tak küštravo (gizdavo) držala, te pa sen moga k Špeglovoj Orški, ka bi te malo podražala, potli pa si mi rada glase pošilala.

Ti pač moraš vse pofrirati, ti, Balaš ti.

No no, kaj ta se to bobičkala (pričkala), ljudje so se ženili pa se bodo, dokliče de svet sto, to pa pres vogledije itak ne gre.

Dobro si poveda, Arni. Kak paj' kaj z vašoj Anjčikoj? Pa trčimo no! Zato smo prišli, ka bi ga malo pogutnoli, pa ka bi se kaj pogučali.

Balaš, le po malen, z letošnjim se ne da šaliti no špajšati!

E kaj? Jaš sen star dvajsti let, ti si star mesec dni, to ti napre poven, meta me neš, juhe, spimo ednok do dna! Kaj ne Neža! pa ti Ančika, ka ga neš? Tak je lepo. Za pa nan natoči krožice, pa ne do polovice, tijan do roba nai!

Le ne prepuno, le ne prepuno, škoda je na vsakoj kaplici.

Tak tak, moja Nežika, zaj si pametno povedala, jo pohvali jeni moš.

Ve Neža vsegdar pametno pove, takak vaša Anjčika, zato pa se mi med vsemi deklinami najbolj dopadne. Tota bi bila za našega Frančeka, kaj misliš Neža?

To si pogučta z Arnejou, to bo že un odločjo.

No, Arni, te pa nan ti pove, kaj misliš!

Keko pa te nameniš Frančeki soboj dati? Če si že gučimo, pa si zgučmo do kraja!

Eno jezaro ranjški v penezih, eno žrbico pa eno kravo, svinj pa mate tak sami preveč. Pa kakšni fajni pajbar je naš Franček! Raven je kak sveča, ide kak soldak, pa kakšni delavec je un! Kak un samo lepo orje! ogon za njegovin plügon je, kak

da bi ga zleja, kosi, kak da bi bič pleja. Dere že nobenemu kosa ne reže, si jo un nabruši, zahuška pa kosi, kak da bi po Müri plava. Pa kak lepega zadržanja je ti čeh! Po krčmaru ne hodi, po noči se ne tepe po vesi, kak to delajo drugi potepuhi, v cirki ga lahko vidiš prvega pa zadnjega. Un vsegdar prvi stane, pa si lepo füčka, pa popevle okoli kobil, dere jin polaga, pa češe. Para našemi čehi ne najdeš po celen mürsken poli. Arni, veri mi, takšega zeta ne dobiš nikdar več!

Vse je prav, pa premalo si mu obečo. Naše Anjčike nen hvaljo, ve jo poznate, pa to premisli, Balaš, kelko je naš grünt vreden, pa pres duga, te pa samo eno jezaro! Ka pa si misliš?

No, mati, kaj rečeš, ali nama je moči še kaj priteknoti?

Viš, Balaš šest dece mama (imava), na vse morema gledati, ne samo na Franca!

Arni, ve vaj nihče ne guti (terja), kaj ta z večimi penezi, ne delajta Anjčiki žalosti! Če se rada mata, pa se naj vzemeta, ve de Franček že z rokami to notri sprava, česa ma v mošji premalo!

Minka, jas od tega nič ne ven, kaj si zaj povedala.

Arni, Arni, mati zavara (zapazi) več kak oča, ženska več kak moški. Neža ali gučim resnico ali ne?

Ne ven, kaj bi ti na to rekla.

No no, ne delaj se, kak da nebi oči mela!

V mojih vüstah je že süša, unt (saj) se tüdi van ne godi drügači, te ali nagnimo! Na dobro srečo!

Balaš, zadosi bo, ne hodi po več!

Kapagenebi, še smo si ne dogučali, pa janžoveca še tüdi moremo piti. Le jete pa pite, zapopevite si eno, pa dobre vole bote, jas bon se že pašča, ka se van tičas gutovje ne posüšijo!

ja! Za 2 K dobite šest lepih knjig! Čas je še samo do 5. februarja!

V Rajhenburgu je umrla Jožefina Pregel, vdova zemljeznjiznega vodje, stara 87 let. Rada je prebirala „Naš Dom“, dokler je mogla. Sveti ji večna luč!

Sv. Janž na Dravskem polju. Piše se nam, da se odlični župljani zgražajo nad neznačajnim napadom, ki ga je v „Narodnem Listu“ storil nek malospoštovan človek. Zahtevajo, da se „Narodni List“ odstrani iz izobraževalnega društva.

Kaniža pri Pesnici. Malo kaj se izve iz našega kraja. Je tudi silno žalostno pri nas. V vsaki hiši z malimi izjemami najdeš skoraj ptujskega lisjaka „Štajerca“. Pri zadnjih državnezborskih volitvah se je tu najslabše volilo. Ljudje so rajši volili nekega šribarja Senekowitscha, ko pa poštenega domačega slovenskega kmeta Roškarja. Tako da teč zmeša ljudi ta nesrečen list „štajerc“! In ubogi otroci! Domu ga nosijo iz pošte in ga med potjo berejo, kaj bo ž njih! V šoli jim katehet zabičavajo: „Spoštuj očeta in mater!“ Kako bo pa otrok ubogal duhovnika, ko bere v „Štajercu“ take grde reči o duhovnikih! Zaslepljeni stariši! Bodite vendar enkrat pametni. Vrnite tega ptujskega korondiča in naročite si tak list, ki ga bodo lahko tudi vaši otroci brali brez škode. To je n. pr. „Naš Dom“. Ne delajte sramote celi jareninski fari!

Vurberg pri Ptuj. V prvi številki letošnjega „Našega Doma“ sem našel dopis, kako slovenski trgovci svojo blago priporočajo po slovenskih časopisih in kričijo med svet „Svoji k svojim“, a slovensko ljudstvo jih poštene zavrne, češ, zakaj naj mi hodimo v narodo trgovino, če pa tamkaj slabše blago dobimo, pa moramo dražje plačati, kakor pri Nemcih. Zalibog, da je to tudi resnica in sem že to večkrat slišal med ljudstvom. In tudi to je žalostno, da so slovenski trgovci samo tako dolgo narodni, dokler so na slabšem, kakor hitro pa si malo opomorejo od slovenskih grošev, potem pa postanejo nemčurji ali pa liberalci, ki sovražijo vse, kar je v poštenih narodnih rokah. Potem pa še ena stvar je, kar dela sramoto našim trgovcem. Ko sem bil pred kratkim v neki trgovini, sem videl kako nesramno se nekateri trgovski uslužbenci obnašajo proti našim dekletom. Ako hočejo slovenski trgovci, da jih bo naše ljudstvo podpiralo, naj bojo krščanski, naj imajo dobro blago in pa po pravi ceni, naj se pošteno obnašajo proti ljudstvu in gotovo jih bodo naše ljudstvo rado podpiralo.

Jarenina. V Vajgnu sta obhajala dne 22. januarja v krogu svojih domačih čisto na tihem srebrno poroko veleposestnik Ignacij Supanič in njegova žena Julijana, rojena Šmirmaul. Vrli družini, ki daje celi fari s svojim verskim in narodnim

Minka, čü, kaj ti poven! povzeme besedo Arni, dajta mi petnajststo v penezih, te pa naj bo z milin Bogon!

Pa ste tak tiho, jas pa sen si misla, ka te kero zakročili.

Popevali, popevali, ge pa boš vzeja petnajststo, ka bi jih Frančeki da?

Balaš, bodi pameten, reče Arni, obečaj še totih par stotjakov, ve vidiš, k kakšoj lepoj reči pride!

Trinajststo dan, več pa nemren. Arni, naj se ti smilijo moja deca, viš, ka man jih več!

No, Neža, si zadovolna?

Arni, meni je vse eno, napravi, kak ti češ, da bi le dobro bilo!

Te pa ali naj bo, samo pa to van poven, če Anjčika nede štela, te vsi naši guči nič ne valajo.

Arni, segnima si v roke! Kak Anjčika misli, to me ne skrbi, samo tebe sen se boja, da si trdi kak ocel.

Kumaj smo si dogučali, za pa te totoga kušajmo! Naj živita naša sneha pa ženih, živijo! Za pa le dodna, na toto majnigo, dnes oprvič pijemo!

Sedmo si za mizo, pojemo ostanjke, ka nemo tega nazaj dumu nosili!

Prav maš, Balaš, kunčajmo še to, ka pred te moj dumu pridemo!

Pa zapojmo še si tisto: Braci, veseli vsi, tralalalala — ti, Neža, ki, maš tak tenko grlo, zemi napre, mi pa mo sekuntali! Dobro smo jo zasüknoli, za pa te ali hodmo, da Arni že takšno silo dela!

Flakša je v pivnici, tisto še nalijemo, pa janžovec spijemo, te pa idemo dumu.

Dere sta že Arni pa Neža sama šla proti dumu, pravi moš, na ven, če sma prav napravila ali ne, pa ve še ma Anjčika zadnjo besedo.

Arni, Anjčika de vesela.

Misliš?

prepričanjem lep vzgled, kličemo: Še na mnoga leta!

Fram. Srebrno poroko sta slavila preteklo nedeljo g. šolski vodja Pirkmaier in njegova soproga Marija, rojena Kukovič.

Laporje. Tu dobivamo od 1. febr. naprej dvakrat na dan pošto.

Sv. Lovrene nad Mariborom. „Zlato poroko“ obhajata tukaj prav slovesno Petrič Blaž in Terezija, rojena Vran, dne 15. februarja t. l.

V Šmartnu v Rožni dolini je šola zaprta, ker je nastala med otroki nalezljiva bolezen špičke.

Maribor. Novi most bo brez odkupa zemlje stal dva milijona kron.

St. Janž na Drav. polju. Volitev v občinski odbor se je 16. t. m. v vseh treh razredih sijajno obnesla. Štajerčeva stranka na čelu ji Fr. Katz, je popolnoma pogorela. Čast zavednim Sentjanžanom! Izvoljeni so: Janez Lešnik, Fr. Rešek, Jos. Šnuderl, Janez Rehak, Matija Kac, Janez Rajh, Simon Fras, Janez Tement, Jak. Golob, Fr. Kröpf, Mir. Zel in Gregor Ekart.

Umrla je gospa Marija Kunstek, vdova po umrlem profesorju in narodnjaku L. Kunstek.

St. Vid pri Ptuj. Tukajšna pošta je dobila gđc. Berta Lauenstein.

Volitve v okrajni zastop brežiški se vrše sredi svečana t. l., najbrže 17. — 19. svečana. Slovencem je zmaga v veleposestvu, tedaj večina zagotovljena, če vsi store svojo dolžnost. Veleposestnikov v imeniku je 31, med temi 16 odločnih Slovencev in 2 povsem nezanesljiva v Dobovi. Eden nemški glas odpade vsled smrti, samostan oo. trapistov rajhenburški dosedaj nikdar še ni volil. Pričakuje se od vsakega volilca, da stori svojo narodno dolžnost. Nemci napenjajo vse sile, da bi nam ugrabili par omahljivcev, ali jih saj od volitve odvrnili. Slovenci, na delo!

Učiteljske službe so razpisane: učitelja voditelja v Žusmu (II. pl. r.), učiteljice v Braslovčah (II. pl. r.), v Letušu (III. pl. r.), na dekliški šoli v Šmarju (II. pl. r.), učitelja in učiteljice v Polzeli (II. pl. r.), oba s prostim stanovanjem. Prošnje do 20. febr.

Sv. Peter na Medv. selu. Tudi pri nas smo se začeli vzbujati. Čimdalje smo spali, tembolj marljivo smo se sedaj poprijeli dela. Posebno veselje imamo z našim bralnim društvom, lepe zabavne in poučne knjige nam krajšajo dolge zimske večere. Nahajajo pa se ljudje, ki jim je to društvo tra v peti. Pa kdo so ti ljudje, to so „Štajerčevi“ mešetarji, hi blatijo to naše društve, ozir. našega

Boš že vidjo.

No, te pa mi nede žo (žal), Franček je resen vrli pajbar, meni se dopadne. Dosti ravno nede prneso, pa čejta si le dobra.

Sta že prišla, mislila sen, ka še vaj nede zdaj, jedva nagovori hčer.

Nesi Anjčika flakšo v pivnico, natoči srablivce (podolgovata ročka posebne oblike, in cementne barve, pa robava. Po golibah še za moje mladosti niso imeli steklene mere, ampak srablivce, masl, holbo pa pint), pa ga prinesi na mizo, ka še ga ti kušaj!

Natoči da nan mati! Tak, zapa pimo! Le gutni Anjčika, zütra boš mela voglednike!

Kaj? voglednike? Oča, kere?

No če zadeneš — — —

Unti tisti nede, kere bil jas rada.

Püčlov Franček nameni priti.

Oh, moj ljubleni, zlati oča, reče Anjčika, pa jih obine (objame).

Smešnice. Sodnik: „Vi, kako ste pa mogli pri pokopališču, kolo vkrasti?“ Zatoženec: „Veste gospod, jaz sem videl kolo osamljeno pri vratih in sem mislil, da je njegov posestnik gotovo umrl.“

Kaznilniški ravnatelj: „Ko smo vas zadnjič izpustili, sem si res mislil, da ne bode te več prišli noter.“ Kaznjence (katerega se ravno pripeljali zopet v ječo): „Bog ne daj, to bi tako izgledalo, kakor, da bi bili tu noter slabo z menoj ravnali.“

Zdravnik: „Ali imate že dolgo ta krof?“ Bolnik: „O, seveda, gospod zdravnik; ta krof je že moja rajnka mati imela, predno sem prišel na svet.“

A.: „Vi, jaz sem slišal, da včasih pregloboko v glažek pogledate.“ B (pijanec): „To je že očitna laž, ker jaz imam navado, da vsakokrat, kadar pijem, dremljam.“

č. g. župnika po liberalnih in nemškutarskih časnikih prav nesramno in lažljivo. Ali na te laži jim še nihče odgovoriti noče. Upamo pa, da boče tudi te ljudi, enkrat srečala pamet. Saj veliko jih itak ni.

Imenovanje. Izvanredni profesor na vseučilišču v Gradcu g. dr. Karol Štrekelj je imenovan za rednega profesorja slovenskega jezikoslovja.

Zadružno Zvezo v Celju zapuščajo dan za dnevom članice. Na Sp. Štajerskem je izstopila že cela vrsta članic, katere vodijo pristaši Kmečke zveze. Nadejati se je, da tudi druge v kratkem izstopijo.

S šole. Za učiteljico v Rajhenburgu je imenovana Stefanija Seligo. Nastavljene so: za stal. nadučitelja v Petrovčah g. Ernest Slanc od Sv. Bolfenka pri Ormožu; za stal. učiteljico pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Tereziya Schmidlechner.

Koroške novice.

Celovec. Novo cesarja Franca Jožefa jubilejno gledališče bodo zidali. Stalo bo 30.000 K.

Celovec. Uredništvo „Mira“ je z novim letom prevzel bivši timeniški provizor g. Smodej. Omenjeni gospod je bil zmiraj vnet in sposoben delavec na narodnem polju, povsod med ljudstvom čislán in spoštovan. Zato je upati, da boče „Mir“, edini slovenski list na Koroškem, urejevan v dobrem duhu in si pridobil še več ugleda in naročnikov.

Sinčaves. Neka zgubljena zgaga se v „Bauernzeitung“ v dopisu iz podjunske doline huduje nad tem, da se je škocijanskega shoda na Stefanovo tudi udeležil nek. slovenski učitelj. Če bi zahajal na nemškutarske shode, bi ga gotovo hvalil. Ker se je udeležil nedolžnega shoda in veselice, ki jo je priredila poštna in dobra škocijanska mladina, je to greh. Bog daj norcem pamet!

Prevalje. Na občnem zboru našega delavskega društva v nedeljo dne 26. januarja je po potrditvi starega odbora domači g. kaplan razmotrival o najvažnejših svetovnih dogodkih zadnjega časa. Preresetal je tudi natančneje vprašanje o draginji živil in dokazal, da ni kmet vzrok ti draginji, kakor trdijo soc. demokrati, ampak ljubljenci teh, namreč judje, ki narekujejo samooblastno žitu ceno. Naj vlada podpira kmeta, skrbi za pomnožitev dobrih planinskih pašnikov, da boče kmet mogel rediti več žitvine, potem boče tudi z živino vred meso ceneje. Nato so domači fantje in dekleta uprizorili šaloigro, „Ne kliči vraga“, kateri je številno občinstvo navdušeno ploskalo. Smeha in zabave je bilo toliko, da bi nam nobena druga pustna veselica ne nudila več. Upamo, da nas naši igralci kmalu zopet iznenadijo s kako zanimivostjo.

Želinje. Na god sv. treh kraljev popoldan je velikovško izobraževalno društvo za svoje želinjske in šmarješke udeležence priredilo v Petrovi gostilni shod, ki je bil zelo dobro obiskan. Priprosti kmečki mladenič Tone Gril iz Vovber je izvrstno govoril o položaju kmečkega stanu in nam pokazal pot in način, kako bi si kmetje poboljšali svoje težavno stališče. Izobrazimo se, učimo se in pomagajmo si sami s pametnim gospodarstvom in zadrugami. Nekaterim delavcem, ki so sicer pošteni in krščanski možje, pa ni bilo prav, da je Tone z vzgledi pokazal, kako škodljiva je za kmete in delavce socialna demokracija. Ob petdeseti smrti obletnici Radeckijevi je nam v domačih, pristranih besedah prav lepo naslikal g. župnik Poljanec življenje, delovanje in lepo lastnosti tega našega slavnega vojskovodje. Radecki, slavni mož, res zasluži, da se ga spominjamo. Radi svoje ljubezni in zvestobe do cesarja, radi svojega krščanskega življenja in mišljenja, radi svojega spoštovanja do Slovencev je lep vzgled vsem, še posebej naši mladini. Radecki je sveto vero in nas Slovence visoko cenil, zakaj bi se dali za ničevati tudi mi. V iskrenih besedah je nam gospod Dobrove razložil pomen društev, še posebej gospodarskih in izobraževalnih. Najboljše bi bilo, da bi se na Želinjah za okolico ustanovilo posebno društvo. — Šentštefanski gospod kanonik Rotter, ki so tudi nam Želinčanom bili skrbni in marljivi dušni pastir, se ob Svečnici preselijo v Kotmaroves. Bog jim plačaj in blagoslovi njihovo življenje in delovanje.

Društvena kronika.

Vabilo na VI. redni občni zbor Slovenskega krščanskega izobraževalnega društva „Domovine“ v

Gradcu, kateri se vrši v nedeljo, dne 16. februarja 1908 v društvenih prostorih. Začetek ob 3. uri popoldne. Vspored: 1. Čitanje zapisnika zadnjega izrednega občnega zbora. 2. Volitev odbora. 3. Slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

Laporje. Prišel je zimski čas, čas zabav a tudi čas resnega dela po naših društvih. Tudi naše izobraževalno društvo je priredilo 12. t. m. veselico, ki je vrlo dobro uspela. Pevski zbor je pod vodstvom gosp. organista prav dobro rešil svojo nalogo. Vsem navzočim je posebno ugajala mala deklamovalka, ki je nevstrašeno pred razvitiženim božičnim drevescem izvrstno deklamovala lepo pesem „Božična noč“. Gotovo ostane ta lep prizor vsem v neizbrisnem spominu. Najboljši vtis je napravila na vse tudi igra „Božični večer“, saj pa so tudi naši mladeniči izberno igrali svoje vloge. Dasi je večina prvokrat nastopila, je bil vendar njihov nastop tako siguren, da jim gre z to po pravici odkritosrečna pohvala. Z že znano in priznano spretnostjo je nastopil mojster Križnik (Al. Uršič) kakor tudi Pavel Veselč (Simon Javernik), mnogo smeha je vzbujal ode uški Levi (Ign. Janez), ravnotako je ugajal dimnikarski pomočnik (Florjančič), ki je ostal rajši pošten siromak, nego bi se omadeževal s tujim blagom, vse d ugačee nazore pa nam je razodel Sivko (S. Ašič), ki pa je sicer izvrstno pogodil svojo ulogo, kar mora vsak priznati tudi v vsch drugih kakor: sodniku (M. Jarečko), Krmeku (St. Sprogar), Sirmen (Pot'sk), mojstru Blažiču (Perko). Vsa čast požrtvovalnim mladeničem, pristrčna hvala pa tudi vsem, ki so kakorkoli pripomogli do tako lepega moralnega in gmotnega vspeha. Vrlim mladeničem pa kličemo: Le po začrtani poti naprej! Nihče nam ne more braniti p štene zabave, a ko pride čas resnega dela, naj tudi nobeden ne manjka. Tréno se oklenite drušva, tam se vam ponuja priložnost, si sčasoma pridobiti vsestransko izobrazbo. Le vsestransko izobražen mladenič bo enkrat mož na svojem mestu, ki se bo vedel vselej in povsod potegniti za svoje in svojega naroda pravice in koristi. Gotovo je veselo znamenje, da so se 4 mladeniči in predsednik društva udeležili zadružnega tečaja v Mariboru.

Dekliška zveza v Gornji Radgoni je v pretečenem letu 1907. prav živahno delovala za probujo in izobrazbo naših deklet. V zadnji polovici pretečenega leta je priredila tri poučne shode. Govorile so: „Opis slovenske domovine“, I. del, Ana Gomilšak, II. del Marija Zemljič. O umrlem pesniku Simonu Gregorčič Terezija Kovačič. Deklamacije so bile: „Kdo je srečnejši?“, deklamovala Nežika Osojnik. „Ljubezen do domovine“, deklamovala Kristina Pintarič. V spomin umrlemu pesniku Simonu Gregorčič je deklamovala Kristina Pintarič. „Prazna kapelica“, deklamovala Nežika Osojnik. Ker pa je slovenski rod pevski rod, zato so pri poučnih shodih tudi naša dekleta zapela te-le pesmi: „Slovenka sem“, „Ko ptičica“, „Slovenskemu dekletu“, in „Ko zjutraj solnčni žar.“ V pretečenem letu je Dekliška zveza priredila občni zbor, pet poučnih shodov in se tudi odlikovala pri igri: „Bratranec.“ Pri poučnih shodih je bilo slišati šest govorov, šest deklamacij in štiri pevske točke. Zveza je imela naročenih pet iztisos „Slov. Gospodarja“ deset iztisos „Glasnika“ in deset iztisos „Bogoljuba.“ (Koliko iztisos „Našega Doma“? Uredništvo.) Tudi se je prebralo veliko knjig. Zveza je imela 22 rednih članic, ki so plačale udnine 36 K. V zvezino vodstvo so bile izvoljene: voditeljica Terezika Zemljič; namestnica Marija Zemljič; tajnica Nežika Osojnik; blagajničarka Tončka Hrašovec; knjižničarka Kristina Pintarič. Vsa dobromisleča šentpeterska dekleta, pristopajte k naši zvezi, da se bomo skupno izobraževale pri poučnih shodih, kar je dandanes potrebno slovenski deklici.

Ljutomer. Na občnem zboru bralnega društva za ljutomersko okolico dne 26. jan. 1908. se je za društveno leto 1908. izvolil in sestavil sledeči odbor: mladenič Matija Babič, predsednik; gđc. učiteljica Erna Razlag, podpredsednica; g. kaplan A. Tkavec, blagajnik; mladenič Ignac Lipovec, tajnik; g. kaplan Ognjeslav Škamlec, knjižničar. Namestnika: kmet Alojzij Rakovec in mladenka Amalija Kotnik. Za častna uda sta imenovana v.č. g. Janez Ev. Kociper, vikar v Mariboru, in g. Frančišek Zacherl, učitelj v Ljutomeru. Poročila posameznih odbornikov so pokazala, da je društvo v preteklem društvenem letu prav lepo napredovalo. Udov je štelo 209. Dohodkov je imelo čez 700 K, izdatkov čez 500 K. Knjig se je izposodilo 3136. Bralnih krožkov je 20. Društvene prireditve: 3. feb. se je ponovila igra

„Raz Marijino Srce“; 28. aprila je bil Gregorčičev večer. Govor. Igrri: „Pri gospodi“ in „Garcia Moreno“, deklamacije; 20. maja se je ponovila igra „Garcia Moreno“; 11. avgusta so udje bralnega društva sodelovali pri igri „Divji lovec“, ki so jo uprizorili slovenski katoliški abiturijenti; 17. nov. je društvo imelo svojo običajno letno tombolo. V delu se kaže in se mora kazati narodnost! Društvo je odlično narodno in ne širi teme, ampak svetlo luč prave omike, ki se je bojijo nasprotniki. Društvo je delalo za narod. Ljudstvo to čuti. Odtod splošno navdušenje za bralno društvo! Želimo, da bi se v novem letu društvo ravno tako in še krepkeje razvijalo in razcvitalo! Četudi nismo naprednjaki, vendar je naše geslo: Naprej za sveto vero in materin jezik! Bog in narod!

Laporje. Predavanje, ki se je vršilo v izobraževalnem društvu, je bilo zelo dobro obiskano. Udeležilo se ga je veliko število mož in mladeničev. Iskrena zahvala g. predavatelju, da se je potrudil med nas in nam prav dobro orisal potrebo in pravo rabo umetnih gnojil.

Sv. Barbara v Halozah. Društvo „Naprej“, ki je imelo 12. m. m. občni zbor, bo še zanaprej ostalo verno naprednim načelom. Za to bo skrbela gospoda, ki ima tu komando, da si t. zv. klerikalec še kihni ne upa vpricho njih. V naših listih niso razglasili volitve, boječ se zbuditi klerikalnega zmaja. Se Štajercijancem se na shodu ni dopadlo, čeprav nočejo zaostati v „naprednosti“, ker ste se z njimi pošteno zgrizli. Le našim strahopetnežem je srce v hlače padlo, da so milostno prosili, da bi jim za njihove kronce društvo „Naprej“ vendarle naročilo poleg „Domovine“ in „Nar. lista“ ter lani sežganega „Sl. Gosp.“ še „Naš Dom“, ki bode letos posebej izhajal. Odgovor je bil le pomilovalen nasmeh. Taki so nazori v vodstvu našega društva in udje — kimajo, ker svobodomiselnici poznajo svobodo le za se, da lažje okuzijo in posurove nadebudno mladino z liberalnim strupom. Najbolj jim diše gnili izrodki puhle domišljije, ki jih odlagajo v „Štajerca“, kaj jim mar, da je list nemčurski — nevera jim je več kot narodnost — čeprav se še imajo za patent-narodnjake. Če že imamo leta in nismo več tresočji se šolarčki, otresimo se tega sramotnega jerobstva in „Naprej“ se pomakne znatno „nazaj“.

Konjice. Bralno društvo za konjiško okolico je na svojem občnem zboru dne 19. jan. izvolilo sledeči odbor za leto 1908.: Anton Orož, predsednik; Jurij Klančnik, podpredsednik; Viktor Preglej, tajnik; Avgustin Mastnak, tajn. namestnik; Anton Arbeiter, blagajnik; Franc Selih, blag. namestnik; Franc Strmšek, knjižničar; Gašper Hribernik in Matija Napotnik, odbornika. Društvo se lepo razvija. V preteklem letu je imelo tri javna predavanja, pri vsakem je bilo povprečno do 200 poslušalcev. Da so se širili dobri časopisi in izposojevale knjige, je samoobsebi umevno. En član odbora se je udeležil socialnega kurza v Mariboru. Dohodkov je imelo društvo 139.35 K in stroškov 121.75 K. Za letošnje leto pa nam je pravec za naše delovanje načrt, ki ga je razvil g. župnik Gomilšek na občnem zboru S. K. S. Z. v Ptujju dne 28. nov. l. l. Novi udje se vedno sprejemajo.

Gornji grad. Pri nas se je ustanovila Kmetška hranilnica in posojilnica za občine Gornji grad, Novaštifta in Bočna. V odbor so izvoljeni najuglednejši možje.

Bralno društvo v Tinjah je imelo dne 6. januarja svoj občni zbor, pri katerem so bili v vodstvo društva izvoljeni: Janez Tomažič, predsednik; č. g. Janez Medvešek, blagajnik; Martin Dušej, knjižničar; Franc Očko, predsednikov namestnik; Gabriela Fisolič, tajničarka; Matevž Šega in Matija Smogavec, odbornika. Društvo ima 340 knjig. V teku leta izposodilo se je 230 knjig. V letu 1908. bomo si naročili 10 „Slov. Gosp.“, 10 „Naš Dom“, 1 „Domoljub“, 1 „Naša Straža“, in pristopili družbi sv. Mohorja. Zeleti bi bilo, da bi se mladeniči bolj zanimali za bralno društvo.

Krščansko socialni kurz v Slovenjgradcu. S. K. S. Z. je v odborovi seji dne 27. januarja sklenila, da priredi od 10.—13. februarja socialen kurz v Slovenjgradcu. Somišljeniki, možje in mladeniči iz bližnje okolice in sosednih krajev in okrajev, udeležite se mnogoštevilno tega tečaja, kjer boste slišali veliko podučljivega in porabnega za življenje!

Sv. Kunigunda na Pohorju. Tudi pri nas se gibljemo. Fantje predstavljajo v kratkem „Krčmar pri zvitem rogu“, dekleta pa se uče igrokaz „Sv. Neža“, ki ga vprizorijo dne 25. marea. — „Naš Dom“ radi prebiramo in druge naše liste. „Štajerca“ pa ne poznamo, saj si pa tudi ne upa več na naše planine, ker dobro ve, da večkrat huđa burja brije, ki kmalu odnese tako strupeno golazen. Med našimi delavci se širi vedno bolj treznost; nekateri so se odločili za popolno zdržnost, ker spoznavajo, da jim alkohol ne daje, pač pa krade moči. Le tako naprej! To je prava pot do blagostanja.

S. K. S. Z. bo imela redne seje vsak prvi četrtek v mesecu; če je ta dan praznik, pa drugi četrtek.

K. s. izobr. društvo v Loki-Zidanmost ima svoj redni občni zbor dne 9. svečana, po večernicah v prostorih g. Fran Raček, po običajnem sporodu. Vabijo se vsi člani in somišljeniki.

Bralno društvo „Edinost“ pri Sv. Jurju v Slov. gor. priredi dne 9. svečana t. l. zimsko veselico s petjem in z igro: „Pravica se je izkazala“. Nastopijo mladeniči z govori in deklamacijami. Dne 23. svečana t. l. priredi društvo svoj letni občni zbor in uprizori igro „Svoji k svojim“, ter „Ne vdajmo se!“ Prijatelji društva, domači in sosedni, pridite. Društvo vas vabi uljudno za dan 9. in 23. svečana.

Slovenska čitalnica v Mariboru priredi 15. svečana umetniški koncert, pri katerem nastopita češka umetnika operni pevec Bochniček in virtuoza na gosli Buchtele. Vstopnice se dobivajo v Ciri-lovi tiskarni in pri g. urarju Burešu v Mariboru.

Mladini.

Pismo mladeničem.

III.

Prej se ni toliko bralo, a ljudje so le živeli. Dandanes pa se toliko opominja k branju, in celo kmečki ljudje bi morali brati; saj vendar ni potrebno, da bi moral vsakdo študiran biti. Tako nekako mi je nedavno nekdo pravil. Moj ljubi, sem mu rekel, ti pač ne razumeš zahtev in potreb današnjih časov. Časi so popolnoma drugi. Tisti, ki dandanes misli, da lahko izhaja brez izobrazbe, brez branja, je podoben onemu Jurčeku, ki misli, da je železnica nepotrebna novotarija, in da bi bilo boljše, da bi bilo ostalo pri starem, on je podošen tistemu kmetiču, ki bi še sedaj hotel orati z lesenim plugom.

Ni treba, da bi moral vsak dandanes učen biti. Pa svojemu stanu primerno izobrazbo mora imeti, če hoče srečno živeti. To si pa more le pridobiti, če bere in se uči.

Borba za kruh ni bila nikdar tako huđa, ko dandanes. Zemlja se ne da več tako z lahkoto obdelavati kot kedaj prej. Treba je torej več znanja. Le tisti zmaga v svojem stanu, le tisti najhitreje dobi svoj kruh, ki je bolj izobražen, ki dobro razume svojo stvar.

Splošna naobrazba je potrebna.

Pa razven stanovske izobrazbe je dandanes potrebna še splošna izobrazba. Zopet ne smete misliti, da se zahteva od vas, mladeniči, da bi morali biti študirani. Ne, ampak zahteva se od vas, da razumete pereča vprašanja današnjega časa, katera se tičejo tudi vašega stanu. Gorje stanu, ki se ne briga za ta vprašanja! Že na čelu ima zapisano smrtno obsodbo. Vsak stan mora pri rešitvi teh vprašanj sodelovati, mora se za nje brigati, drugače se bodo rešila v njegovo škodo. Saj veste, da mislim tu na politično in socialno vprašanje. Treba je torej brati in se seznanjati z njim.

Neovrgljivo dejstvo je, da narod, ki veliko bere, v nravnem oziru stoji na visoki stopinji.

Le narod, ki bere in se uči, bo napredoval tudi v gmočnem oziru in ostal na površju.

Pisal sem vam v zadnjem pismu, kako bi morali brati. Naj vam danes nekaj kratkega povem

o izbiri knjig.

Ni vsaka knjiga za vsakega. Prvo pravilo je: Mladi, neizkušeni človek si mora krščanskega, izobraženega moža izvoliti za voditelja, ki mu bo priporočal za branje primerne knjige.

Naj bi bil knjižničar pri bralnem društvu vedno duhovnik ali drugi krščanski izobraženec, ki zna voditi mlade ljudi v tem oziru. Naj bodo knjige v knjižnicah razdeljene v razne predale, kjer so ločene knjige za bolj in manj izobražene bralce. Veliko škodo bi imel bralec od knjige, če ne bi bila primerna njegovi zrelosti. Vrtelo bi se mu v glavi

kakor v mino. Nekrščanskega itak ne boste brali, akoravno se nahajajo v katoliških bralnih društvih tudi nepoklicane knjige. Treba je previdnosti. Nasvetovalo se je, da dekanijski odbor pregleda imenik vseh knjig okrajnih bralnih društev, da se ne izposojujejo knjige, ki so sovražne naši veri ali škodljive nramnosti. Pa tudi knjiga, v kateri sicer ni nič proti veri in proti nramnosti, ni za vsakega. Mladini, ki je šele izstopila iz šole, izposojevati Jurčiča, Sienkiewiča itd. ne gre. To je za take pretežka, neprebavljiva hrana.

Kak liberalen gospod bo pa rekel, ta vaš mladino ljub v svoji ozkosrčnosti in v svojem klerikalnem nazadnjaštvu želi, da bi vi same molitvenike brali. To bi bilo zlobno zavijanje. Jaz le pravim in povdarjam zdravo načelo: Berilo naj bo primerno duhovnim možnostim in starosti bralca. Da pa liberalni gospodi ne diši, da mi zahtevamo branje le takih knjig, ki niso škodljive nramnosti in ne sovražne veri, to pa dobro razumem. Liberalci bi radi našo mladino pokvarili s svojim čtivom, da bi jo potem dobili pod svojo oblast.

Kaj je z romani?

Romanov torej ne bi smeli brati, me vpraša kdo izmed vas. Roman je povest, v katero so vpletene ljubavne razmere. Te lahko popiše pisatelj tako, da so nramnemu čutu škodljive. Lahko pa jih popiše tudi tako, da verskemu in nramnemu čutu za zrele bralce niso škodljive. Prve vrste romani se ne smejo nahajati v naših društvih. Imamo jih na Slovenskem že tuči žal ne premalo! Druge vrste romane sme izposojevati bralno društvo, toda le bolj modrim bralcem.

Neizkušeni mladini, ki gleda svet še z drugimi očmi, kakor je popisano v knjigi, bi tako čtivo škodovalo. Take knjige bi prezgodaj vzbudile še speče strasti.

Prebirajte knjige poučne vsebine.

Zabavno berilo je podobno tistim jedilom, ki jih človek uživa bolj v razveseljevanje, kakor sladčice in sadje, poučno pa je za dušo to, kar je moč na juha, kruh in meso za telo.

Poglejmo za zdaj v kako knjižničarsko knjigo bralnega društva! Le povesti se prebirajo. Malokateri si izposodi kako poučno knjigo. Zabavne knjige v omari so umazane in raztrgane, poučne knjige pa snažne, ker nerabljene. Mladenič! Enkrat si vzami iz knjižnice kako poučno berilo, drugokrat pa kako povest. Razlika mika. Jemlji pa take poučne knjige posebno rad, katerih vsebina spada v tvojo stroko. Večinoma ste fantje kmečkoga stanu! Jemljite torej iz knjižnice take knjige, katerih branje vas bo strokovno izobraževalo. Kake lepe knjige vam je v tem oziru že podarila naša Mohorjeva družba, posebno pa tudi kranjska Kmetijska družba, n. pr.: Potovanje v Švici, govejereja, svinjereja itd.

Končam s prisrčno željo, da nisem pisal slepim, ne govoril gluhim. Srečno za danes!

Mladinoljub Ev.

Draga mi! Skoraj preveč laskavo je Tvoje zadnje pisemce. Svetovalka naj Ti torej bom! Ne vem, če Ti bodo zadostovale moje besede. Tu le nekaj misli o celej stvari — Poštene mladenke vaše vasi hočejo se torej združiti in pod Tvojim vodstvom dobro uporabljati proste svoje urice. Lep namen — na vsak način! Tudi Tvoj načrt glede časa in zbirališč mi ugaja. Preostaja mi torej le omenjati glavne točke, na katere bi se imele ozirati. — Vpoštujte dvoje: izobrazbo in zabavo; oboje se mora združiti tako, da se eno od drugega ločiti ne more. V prvi vrsti preskrbite si — posebno za zimski čas — dobro primerno čtivo, — podučljive in zabavne vsebine, — v drugi vrsti pa obračajte svojo pozornost na ročna dela, ki so ženstvu tako potrebna, — čegar pa posebno naše ljudstvo uvidevati noče. Če vas je več skupaj, se prav lahko tozadevno ena od druge marsikaj nauči; medtem ko se bavi večina deklet z raznimi ročnimi deli, naj — menjaje se — ena čita. Tudi med delom se lahko razgovarjate o čtivu ter se tako dvostransko izobražujete in se pri tem še zabavate. Ne zabite petja! V kratkem Ti pošljem nekaj primernih pesmic. — To bi bilo torej bolj za zimo. — Po leti pa le v naravo; ta je najboljša učiteljica; ne pozabite cvetličnega vrta; koliko veselja, koliko zabave vživa tam pridna mladenka, ki je sama podoba cvetlice. — Za poletno zabavo bi vam tudi nasvetovala igre s petjem, ki se posebno na prostem dajo tako lepo izpeljati. Rada sem Ti toza-

devno na razpolago ter Ti pošljem, — ako želiš — svojočasno nekaj takih iger s potrebnim navodilom. Danes torej le to; prihodnjč nekaj več o tem in onem. Budi se svojim krozekom iskreno pozdravljena! M.

Cerkvene zadeve.

Duhovna gredica. Dne 11. februarja bo petdesetletnica prve prikazni Marijine v Lurdu. Predčimo si za trenutek ta prvi žarek v zgodovini bele Gospe na masabijelski skali v Lurdu! Predlani sem bil za časa svojega bivanja v Lurdu tudi v revni hišici, kjer je prebivala revna mlinarjeva družina Soubirous, iz katere si je Mati božja izbrala slabotno deklico Bernardiko, da po njej naznači svetu voljo božjo, ki je po nji poveljučana brezmadežna Devica. Zdaj gospodari tamkaj Bernardikin brat, ki je pred 50 leti, ko so se dogajale čudežne prikazni, štel še le tri leta. — Okrog poldneva so tri deklice: Marijica, Ivanka in Bernardka pobirale suho vejevje in dračje pred masabijelsko votlino. Bernardka sliši dvakrat silno šumenje, povzdigne glavo, in v hipu se trese po vsem životu, in kakor nema kleči pred prizorom, ki ga je zagledala. Vrhu jame v duplini je gledala v nadčloveški svetlobi in lepoti človeško teko Device. Bila je prav mlada, srednje rasti. V njenih nebeških potezah se je družila nedolžna odkritosrčnost, deviška čistost, častitljivo materinstvo in modrost. Njeno okroglasto obličje je bilo na vso moč čarobno, njene oči višnjeve in ljubeznive, njene ustnice so dihale dobrotljivost in pohlevnost in njeno čelo je razodevalo najvišjo modrost. Njeno oblačilo je bilo belo kakor brezmadežni gorski sneg in v svoji priprostosti veličastnejše, kakor krasna Salamonova oprava. Izpod obleke so bile videti boste noge, ki so lahno stale na veji divjega rožnega grma. Na vsaki nogi je cvel zlati čipek. Okrog ledij je imela višnjev pas, okoli glave bel pajčolan. V sklenjenih rokah je imela rožni venec, katerega jagode so bile bele kakor sneg, verižica pa rumena kakor zlato klasovje. Jagode so se premikale med prsti. Gotovo je bila vsaka jagoda curek nebeških milosti, ki so padale na duše, kakor rosne kaplje v cvetlično čašo. O, presrečna Bernardka, ki si bila vredna, na zemlji gledati nebeško lepoto! Tebi pa, visoka, milostna Gospa, iz tujine, prežaljeni od domotožja, kličemo mi, revni otroci: Ave, ave, ave! Zdrava, Marija!

Marijini otroci! V spomin 50 letnice, odkar se je prikazala Mati božja na Francoskem, se bode obhajala 9. 10. 11. febr. v baziliki Matere milosti v Mariboru slovesna tridnevica v čast lurške Matere božje. Največja slavnost se bode vršila 11. februarja, ko bodo imeli naš prevzvišeni knezoškof slovesno pontifikalno sv. mašo. Ne samo Bernardiki, ne samo za mesto Lurd ali deželo Francosko, marveč k nam vsem ali za nas vse je Marija stopila na zemljo. Lurška Mati božja je naša skupna last in veselje. Lurška Mati božja je veselje vsega katoliškega sveta. Pričakujemo torej za to velepomembno slovesno obletnico — posebno 11. februarja veliko število Marijinih častilcev!

Duhovske vesti. Za kanonika je imenovan vlč. g. dr. Fr. Feuš, profesor bogoslovja. Župnijo Pilštanj je dobil č. g. Jakob Rauter, kaplan pri Sv. Ilju v Slov. gor., župnijo Sv. Bollenka pri Brišu pa č. g. kaplan Jožef Vodošek. Za provizorja na Bizeljskem je nastavljen č. g. Iv. Hribar, začasno vpokojeni duhovnik v Rečici.

Št. Peter pri Radgoni. Č. g. P. Emeran Šlander, oskrbnik tukajšnih admontskih vinogradov, je imenovan kn. škof. duhovnim svetovalcem sekovskim.

Celovec. Č. g. Fr. Smodej, dozdej tajnik Mohorjeve družbe, je imenovan za stolnega vikarja in kateheta.

Umril je dne 19. t. m. č. gosp. Ivan Pavlič, župnik na Bizeljskem.

Književnost.

Kobzar, Tarasa Sevčenka (Léposlovne knjižnice V. zvezek), preveden od najboljšega našega poznavavca ukrajinskega slovstva I. Abrama, je vsled točnosti prevoda in samostojno obdelanega življenjepisnega in literarnega ter kulturnozgodovinskega materijala vzbudil občo pozornost in priznanje po vsem slovenskem dnevnem in slovstvenem časopisju. Cena 3 K 60 v. pri Kat. bukvarni v Ljubljani.

Listn'ca uredništva.

Grize pri Celju: Prepozno prejel, zdaj pa je zastarelo. Pišite več! Pozdrav! — Božidar: Prejel. Pride. Le pridno naprej! — P. S. Folklorist: Vaše lepe črtice priobčim po logičnem redu. Povest bo menda predolga za „Naš Dom“, če ga agitacija ne povzdigne v tednik. Svečujem vam, da napišete še nekaj folklorističnega blaga, ter vse to izdate v priprosti brošurici s povestjo vred, da se ohrani zanamec. Zdravstvujte! — Uredništvo sklene list v podjeljek!

Listnica upravnštva.

Vse tiste naročnike, ki so „Naš Dom“ že naročili in plačali, a ga še niso prejeli, prosimo, da takoj vzamejo list navadnega papirja v velikosti dopisnice ter na prvo stran napišejo. Reklamacija. „Naš Dom“. Maribor. Na drugo stran pa: Reklamiram „Naš Dom“, ki sem ga naročil in že plačal. — Tudi nekatere pošte nam, kakor se zdi, hočejo nagajati; gradivo zbiramo, da ga svoječasno porabimo proti nezvestim služabnikom.

Pozor! Citaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih i. t. d. Nedosežno sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vseh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstoriga) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija).

656

Pozor,
kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi katero izvršujem že čez 25 let posrečilo se mi je znanj najboljših sredstev za ras. las, t. j.

Kaplor št. 11.

Isti detuje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstraňuje prhljaj (se-kine) na glavi. Cena (franke na vsako pošto) je: odlošč 8 K 60 v, dva lončca 5 K. Treba, da si vsaka obito naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom P. Jurišić, lekarnar, Pakrac. Naloga Denar se pošlje naprej ali pošt in povestiam

Priporočam

se visokočastiti duhovščini, gospodom primicijantom in slavnemu občinstvu v izdelovanje umetnih cvetlic za vse svečanosti, v lepem izdelovanju dobro izučeni, izdelujem po najnižji ceni. Prosim za prav obilna naročila. Franc Roškar v Orešju pri Ptujju.

4 3 - 1

Posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, obrestuje hranilne vloge od 1. februarja 1908. naprej po 5 odstotkov. — Uraduje se vsaki petek od 8. do 12. ure dopoldne. — Pojasnila se dajejo strankam vsaki dan.

5 1 - 1

NAČELSTVO.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Dunajska cesta 19. * v Medjatovi hiši v pritličju * Dunajska cesta 19.

zavaruje

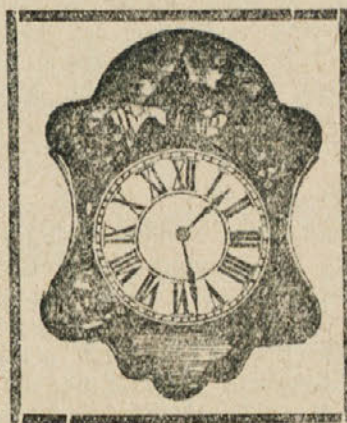
1. Proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke.
2. Proti prelomom zvonove, in
3. Za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

Edina domača, slovenska zavarovalnica.

Svoji k svojim!

12-7

Pristopajte h Kmečki zvezi!

Zahtevajte

zastonj moj veliki cenik mojih najfinejših in natančno idočih ur, srebrnine in zlatnine.

Dokaz da

imam res fino in dobro blago je ta, da imam odjemalca v vseh deželah in glavnih mestih. — Za vsako uro se jamči pismeno tri leta. — Nepriljubeno blago se lahko

zamenja, a i pa vrnem kupnino. — Razpošiljam po poštnem povzetju. — Nikel ure od gl. 1.80. — Srebrne ure od gl. 3.50. — Srebrne ženske ure od gl. 3.50. — Srebrne ank. Rem. ure od gl. 4.50. — Uro badike od gl. 1.50. — Stenske ure od gl. 1.50 naprej. — Špeciialna delavnica za najtežja popravila ur, zlatnine in optičnih stvari.

Th. Fehrenbach,

Največja tovarniška zaloga ur

Maribor, H 6.

Ker je sedaj pomanjkanje premoga in bo huda zima skrbite za

trboveljski svitli premog

salonske brikete,

rujavni premog,

lesni premog,

:: kovaško oglje, ::

sekana drva,

rezana drva.

Vam postavi na dom

ANTON SERIANC,

trgovec z lesom in premogom.

Tu se dobi tudi cement in apno.

Telefon šte. 109.

Vinogradniki pozor!

Naznanjam, da imam veliko število na suho cepljenih trt in sicer: Šipon (Mosler), Laški rizlec (Wälschriesling) in beli Burgundec, cepljene na Rip-Portalis. Cena I. vrsti 1000 komadov 160 kron. Divjake Rip-Portalis 1000 komadov 20 kron. Oglasiti se je pismeno ali osebno pri Ivanu Novak, pos. in trtarju pri Sv. Urbanu pri Ptujju. 9 (1)